

第一章 成語的來源及其結構

Dì yī zhāng

Chéng yǔ de lái yuán jí qí jié gòu

ตอนที่หนึ่ง ที่มาและโครงสร้างของสุภาษิตจีน

เค้าโครงเรื่อง

1. ที่มาของสุภาษิตจีน
 - 1.1. มาจากพงศาวดารจีนหรือวรรณคดีจีนโบราณ
 - 1). มาจากเค้าโครงประวัติศาสตร์
 - 2). มาจากเค้าโครงนิทานโบราณ
 - 3). ตัดตอนจากบทประพันธ์โบราณ
 - 1.2. มาจากการสืบทอดทางวรรณกรรมพื้นบ้าน
 - 1.3. มาจากภาษาจีนปัจจุบัน
 - 1.4. มาจากภาษาต่างประเทศ
2. โครงสร้างของสุภาษิตจีน
 - 2.1. วิเคราะห์จากจำนวนตัวอักษรจีน
 - 1). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 3 ตัว
 - 2). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 4 ตัว
 - 3). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 5 ตัว
 - 4). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 6 ตัว
 - 5). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 7 ตัว
 - 6). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 8 ตัว
 - 7). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 9 ตัว
 - 8). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 10 ตัว
 - 9). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 12 ตัว
 - 10). สุภาษิตจีนที่มีตัวอักษรจีน 14 ตัว

2.2. วิเคราะห์จากหลักภาษา

- 1). ภาคประธาน + ภาคแสดง
- 2). ภาคแสดง + กรรม
- 3). ภาคขยาย + วลีหรือคำ
- 4). ภาคหน้ากับภาคหลังที่มีฐานะเท่ากัน
- 5). (ภาคแสดง + กรรม) + (ภาคแสดง + กรรม)

2.3. ลักษณะพิเศษของโครงสร้างสุภาษิตจีน

- 1). ตำแหน่งของคำแน่นอน
- 2). จะเพิ่มหรือลดจำนวนตัวอักษรได้
- 3). ใช้คำเหมือนแทนกันได้
- 4). ตำแหน่งของคำเปลี่ยนได้
- 5). รูปแบบคำซ้ำของสุภาษิตจีน

สาระสำคัญ

1. สุภาษิตจีนมีที่มาจาก 4 แห่งดังนี้

- 1.1. มาจากพงศาวดารจีนหรือวรรณคดีโบราณ
- 1.2. มาจากการสืบทอดทางวรรณกรรมพื้นบ้าน
- 1.3. มาจากภาษาจีนปัจจุบัน
- 1.4. มาจากภาษาต่างประเทศ

2. สุภาษิตจีนสามารถแบ่งประเภทตามลักษณะของจำนวนตัวอักษรจีนหรือคำ และหลักภาษาดังนี้

2.1. จัดตามจำนวนคำโดยอาศัยจำนวนตัวอักษรจีนเป็นหลัก มีคำสุภาษิตที่มีจำนวน 3 - 10, 12 และ 14 คำรวม 10 ประเภท

2.2. จัดตามหลักภาษามี 5 ประเภทดังนี้

- 1). ภาคประธาน + ภาคแสดง
- 2). ภาคแสดง + ภาคประธาน
- 3). ภาคขยาย + วลีหรือคำ
- 4). ภาคประธาน + ภาคแสดง (ซ้ำกัน)
- 5). ภาคแสดง + ภาคประธาน (ซ้ำกัน)

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อผ่านการศึกษาบทเรียนภาคนี้แล้ว จะทำให้ผู้ศึกษามีความรู้ความสามารถดังนี้

1. อธิบายที่มาของสุภาษิตจีนได้
2. บอกลักษณะโครงสร้างและรูปแบบของสุภาษิตจีน
3. สามารถนำคำสุภาษิตจีนมาใช้ได้อย่างถูกต้อง

ความนำ

สุภาษิตเป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน การศึกษาที่มาของสุภาษิตเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาแนวความคิดและวิถีชีวิตของมนุษย์ในอดีต ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นบทเรียนสำหรับการดำเนินชีวิตของชนรุ่นหลังในปัจจุบัน

ส่วนที่ 1 คำอ่านภาษาจีน

一. 成語的來源

Chéng yǔ de lái yuán

漢語成語的來源可分歸納為古代文獻、民間文學、現代漢語及外來語四類如下：

Hàn yǔ chéng yǔ de lái yuán kě guī nà wéi gǔ dài wén xiàn. mǐn jiān wén xué. xiàn dài hàn yǔ jí wài lái yǔ sì lèi rú xià :

(一). 來自古代文獻

Lái zì gǔ dài wén xiàn

成語來源於歷代文獻，有下列三種情況：

Chéng yǔ lái yuán yú lì dài wén xiàn, yǒu xià liè sān zhǒng qíng kuàng :

一). 史實的概括(多指軍事)

Shǐ shí de gài kuò (duō zhǐ jūn shì)

歷史事件有的用史書記載下來，有的寫成各種文學作品，後人又用簡鍊的詞組或短句對它們加以概括成成語。
如：

Lì shǐ shì jiàn yǒu de yòng shǐ shū jì zài xià lái, yǒu de xiě chéng gè zhǒng wén xué zuò pǐn, hòu rén yòu yòng jiǎn liàn de cí zǔ huò duǎn jù duì tā men jiā yǐ kài guō chéng chéng yǔ Rú :

1. 望梅止渴 (三國)

Wàng méi zhǐ kě (Sān guó)

2. 紙上談兵 (戰國)

Zhǐ shàng tán bīng (Zhàn guó)

3. 四面楚歌 (秦朝)

Sì miàn chǔ gē Qín cháo

二). 故事的概括(多指生活)

Gù shì de gài guō (duō zhǐ shēng huó)

中國古代文學作品中記載着許多有趣的故事, 有不少成語是這些故事的概括。如:

Zhōng guó gǔ dài wén xué zuò pǐn zhōng jì zài zhè xǔ duō yǒu qù de gù shì, yǒu bù shǎo chéng yǔ shì duì zhè xiè gù shì de gài guō : Rú :

1. 黔驢之技 (唐代)

Qián lǘ zhī jì (Táng dài)

2. 狐假虎威 (戰國)

Hú jiǎ hǔ wēi (Zhàn guó)

3. 濫竽充數 (戰國)

Làn yú chōng shù (Zhàn guó)

三). 摘取和節縮作品語句

Zhāi qǔ hé jié sù zuò pǐn yǔ jù

有些成語是古代詩文中的原話，有的則是經過演變而成的。如：

Yǒu xiē chéng yǔ shì gǔ dài shī wén zhōng de yuán huà, yǒu de cé shì jīng guò yǎn biàn ér chéng de. Rú :

1. 一鼓作氣 (左傳)
Yī gǔ zuò qì (Zuǒ zhuàn)
2. 青出於藍 (荀子 勸學)
Qīng chū yú lán (Xún zǐ. Quàn xué)
3. 後來居上 (史記)
Hòu lái jū shàng (Shǐ jì)

(二). 來自民間文學

Lái zì mǐn jiān wén xué

民間文學中有很多是人民相沿習用的成語，這些成語的來源很早，從古代流傳到現代。如：

Mǐn jiān wén xué zhōng yǒu hěn duō shì rén mín kǒu tóu xiāng yán xí yòng de chéng yǔ, zhè xiē chéng yǔ de lái yuán hěn zǎo, cóng gǔ dài liú chuán dào xiàn dài. Rú :

1. 唇亡齒寒
Chún wáng chǐ hán
2. 孤掌難鳴
Gū zhǎng nán míng

3. 節外生枝

Jié wài shēng zhī

(三). 來自現代漢語

Xiàn dài Hàn yǔ

隨着社會不斷的發展, 產生了許多反映時代精神和新事物的成語。如:

Suí zhē shì huì de bú duàn fā zhǎn, chǎn shēng le xǔ duō fǎn yǐng shí dài jīng shén hé xīn shì wù de chéng yǔ. Rú :

1. 腳踏實地

Jiǎo tà shí dì

2. 取長補短

Qǔ cháng bǔ duǎn

3. 費力不討好

Fèi lì bù tǎo hǎo

(四). 來自外來語

Lái zì wài lái yǔ

各國人民友誼日增, 文化交流日長, 使不少外來語出現在漢語裏面。如:

Gè guó rén mín yǒu yì rì zēng, wén huà jiāo liú rì cháng, shǐ bù shǎo wài lái yǔ chū xiàn zài hàn yǔ lǐ miàn. Rú :

1. 五體投地

Wǔ tǐ tóu dì

2. 現身說法

Xiàn shēn shuō fǎ

3. 回頭是岸

Huí tóu shì àn

思考題

Sī kǎo tí

試述中國成語的來源。

Shì shù zhōng guó chéng yǔ de lái yuán .

二. 成語的結構

Chéng yǔ de jié gòu

我們可以從字數、語法及形式上來分析成語的結構。

Wǒ men kě yǐ cóng zì shù, yǔ fǎ jí xíng shì shàng lái fēn xī chéng yǔ de jié gòu.

(一). 從字數上分析

Cóng zì shù shàng fēn xī

成語從字數上分析有三、四、五、六、七、八、九、十、十一、及十四字共十類，其中以四字成語最多，也最常見，次之是八、六、七、十、十二及十四字的成語。如下列例子：

Chéng yǔ cóng zì shù shàng fēn xī yǒu sān, sì, wǔ, liù, qī, bā, jiǔ, shí, shí èr jí shí sì zì gòng shí lèi.

Qí zhōng yǐ sì zì de chéng yǔ zuì duō. yě zuì cháng jiàn, cì zhī shì bā, liù, wǔ, qī, shí, sān, jiǔ, shí èr jí shí sì zì de chéng yǔ. Rú xià liè lì zǐ:

一). 三字成語。例：

Sān zì chéng yǔ. Lì :

1. 閉門羹

Bì mén gēng

2. 馬後炮

Mǎ hòu pào

3. 潑冷水

Pò lěng shuǐ

二). 四字成語。例：

Sì zì chéng yǔ. Lì :

1. 反覆無常

Fǎn fù wú cháng

2. 木已成舟

Mù yǐ chéng zhōu

3. 走馬看花

Zǒu mǎ kàn huā

三). 五字成語。例：

Wǔ zì chéng yǔ. Lì :

1. 皮笑肉不笑

Pí xiào ròu bú xiào

2. 水火不相容

Shuǐ huǒ bù xiāng róng

3. 依樣畫葫蘆

Yī yàng huà hú lú

四). 六字成語。例：

Liù zì chéng yǔ. Lì :

1. 牛頭不對馬嘴

Niú tóu bú duì mǎ zuǐ

2. 士為知己者死

Shì wèi zhī jǐ zhě sǐ

3. 五十步笑百步

Wǔ shí bù xiào bǎi bù

五). 七字成語。例：

Qī zì chéng yǔ. Lì :

1. 初生之犢不怕虎

Chū shēng zhī dú bú pà hǔ

2. 天下烏鴉一般黑

Tiān xià wū yā yì bān hēi

3. 四海之內皆兄弟

Sì hǎi zhī nèi jiē xiōng dì

六). 八字成語。例：

Bā zì chéng yǔ. Lì :

1. 不經一事，不長一智。

Bù jīng yí shì, bù zhǎng yí zhì.

2. 頭痛醫頭，腳痛醫腳。

Tóu tòng yī tóu, jiǎo tòng yī jiǎo.

3. 只可意會，不可言傳。

Zhǐ kě yì huì, bù kě yán chuán

七). 九字成語。例：

Jiǔ zì chéng yǔ. Lì :

當一日和尚，撞一日鐘。

Dāng yí rì hé shàng, zhuàng yí rì zhōng.

八). 十字成語。例：

Shí zì chéng yǔ. Lì :

1. 路遙知馬力，日久見人心。

Lù yáo zhī mǎ lì, rì jiǔ jiàn rén xīn.

2. 少壯不努力，老大徒傷悲。

Shǎo zhuàng bù nǚ lì, lǎo dá tú shāng bēi.

3. 以小人之心，度君子之腹。

Yǐ xiǎo rén zhī xīn, dù jūn zǐ zhī fù.

九). 十二字成語。例：

Shí èr zì chéng yǔ. Lì :

三個臭皮匠，湊成一個諸葛亮。

Sān gè chòu pí jiàng, còu chéng yí gè Zhū gé liàng.

十). 十四字成語。例：

Shí sì zì chéng yǔ. Lì :

1. 各人自掃門前雪，莫管他人瓦上霜。

Gè rén zì sǎo mén qián xuě, mò guǎn tā rén wǎ shàng shuāng.

2. 畫皮畫虎難畫骨，知人知面不知心。

Huà pí huà hǔ nán huà gǔ, zhī rén zhī miàn bù zhī xīn.

3. 良言一句三春暖，惡語傷人六月寒。

Liáng yán yí jù sān dōng nuǎn, è yǔ shāng rén liù yuè hán.

(二). 從語法上分析

Cóng yǔ fǎ shàng fēn xī

成語從語法上分析有下列五種。

Chéng yǔ cóng yǔ fǎ shàng fēn xī yǒu xià liè wǔ zhǒng.

一). 主謂結構

Zhǔ wèi jié gòu

前面部分是人或事物，後面部分是用來說明或描述前面部分的，如表示動作、行為、性質及特征等。例：

Qián miàn bù fèn shì rén huò shì wù, hòu miàn bù fèn shì yòng lái shuō míng huò miáo shù qián miàn bù fèn de, rú biǎo shì dòng zuò, xíng wéi, xìng zhì jí tè zhēng děng. Lì :

1. 爐火純青

Lú huǒ chún qīng

2. 肝膽相照

Gān dǎn xiāng zhào

3. 愚公移山

Yú gōng yí shān

二). 動賓結構

Dòng bīn jié gòu

前面部分是表示動作、行為，後面部分是前面部分的動作、行為直接涉及的對象。例：

Qián miàn bù fèn biǎo shì dòng zuò, xíng wéi, hòu miàn bù fèn shì qián miàn bù fèn de dòng zuò, xíng wéi zhí jiē shè jí de duì xiàng. Lì :

1. 枉費心機

Wǎng fèi xīn jī

2. 平分秋色

Píng fēn qiū sè

3. 飽經風霜

Bǎo jīng fēng shuāng

三). 偏正結構

Piān zhèng jié gòu

前面部分修飾、說明後面部分。例：

Qián miàn bù fèn xiū shì, shuō míng hòu miàn bù fèn. Lì :

1. 前車之鑑

Qián jū zhī jiàn

2. 斤斤計較

Jīn jīn jì jiào

3. 背道而馳

Bèi dào ér chí

四). 並列結構

Bìng liè jié gòu

前面部分沒有先後、主次之分，處在同地位。例：

Qián hòu liǎng bù fèn méi yǒu xiān hòu. zhǔ cì zhī fēn, chù zài tóng děng dì wèi. Lì :

1. 煙消雲散

Yān xiāo yún sàn

(主謂並列)

(Zhǔ wèi bìng liè)

2. 說長道短

Shuō cháng dào duǎn

(動賓並列)

(Dòng bīn bìng liè)

3. 白紙黑字

Bái zhǐ hēi zì

(偏正並列)

(Piān zhèng bìng liè)

五). 兼語結構

Jiān yǔ jié gòu .

在這種結構中，有某個名詞既作前邊動詞的賓語，也作後邊動詞的主語。例：

Zài zhè zhǒng jié gòu zhōng, yǒu mǒu gè míng cí jì zuò qián biān dòng cí de bīn yǔ, yě zuò hòu biān dòng cí de zhǔ yǔ. Lì :

1. 望子成龍

Wàng zǐ chéng lóng

2. 放虎歸山

Fàng hǔ guī shān

3. 引火燒身

Yǐn huǒ shāo shēn

(三). 成語結構特點

Chéng yǔ jié gòu tè diǎn

成語在結構上有五個如下的特點：

Chéng yǔ zài jié gòu shàng yǒu wǔ gè rú xià de tè diǎn:

一). 多數詞序固定，不能隨便更改。例：

Duō shù cí xù gù dìng, bù néng suí biàn gēng gǎi. Lì:

1. 眼中釘

Yǎn zhōng dīng

2. 如夢初醒

Rú mèng chū xǐng

3. 獨木不成林

Dú mù bù chéng lín

二). 字數可增減。例：：

Zì shù kě yǐ zēng jiǎn. Lì:

1. 星火燎原---星星之火, 可以燎原。

Xīng huǒ liáo yuán → Xīng xīng zhī huǒ, kě yǐ liáo yuán.

2. 三個臭皮匠, 湊成一個諸葛亮。---

三個臭皮匠, 頂個諸葛亮。

Sān gè chòu pí jiàng, còu chéng yí gè zhū gé liàng → Sān gè chòu pí jiàng, dǐng gè Zhū gé liàng.

三). 可以用同義詞語代替。例:

Kě yǐ yòng tóng yì cí yǔ dài tì. Lì:

1. 完璧歸趙---原壁歸趙

Wán bì guī Zhào Yuán bì guī Zhào

2. 啼笑皆非---哭笑不得

Tí xiào jiē fēi Kū xiào bù dé

3. 全心全意---一心一意

Quán xīn quán yì Yī xīn yí yì

四). 詞序可以變動的, 有的變動後原意不變, 有的變動後原意也跟着改變。例:

Cí xù kě yǐ biàn dòng de, yǒu de biàn dòng hòu yuán yì bú biàn, yǒu de biàn dòng hòu yuán yì yě gēn zhē gǎi biàn.

1. 原意不變。例:

Yuán yì bú biàn. Lì:

(1). 地老天荒---天荒地老

Dì lǎo tiān huāng Tiān huāng dì lǎo

(2). 高深莫測---莫測高深

Gāo shēn mò cè Mò cè gāo shēn

(3). 風餐露宿---露宿風餐---餐風露宿---宿露餐風

Fēng cān lù sù Lù sù fēng cān Cān fēng lù sù Sù lù cān fēng

2. 原意改變. 例:

Yuán yì gǎi biàn. Lì:

(1). 大題小作---小題大作

Dà tí xiǎo zuò Xiǎo tí dà zuò

(2). 事半功倍---事倍功半

Shì bàn gōng bèi Shì bèi gōng bàn

五). 以四字成語為主的重疊型式: 在我們所學習的成語中,

以四字成語最多。常見的四字成語重疊型式有下列七種:

Yǐ sì zì chéng yǔ wéi zhǔ de chóng dié xíng shì : Zài wǒ men suǒ xué xí de chéng yǔ zhong, yǐ sì zì chéng yǔ wéi zuì duō. Cháng jiàn de sì zì chéng yǔ chóng dié xíng shì yǒu yī xià qī zhǒng :

1. 戰戰兢兢 AABB

Zhàn zhàn jīng jīng

2. 比比皆是 AABC

Bǐ bǐ jiē shì

3. 不三不四 ABAC

Bù sān bú sì

4. 自欺欺人 ABBC

Zì qī qī rén

5. 精益求精 ABCA

Jīng yì qiú jīng

6. 見怪不怪 ABCB

Jiàn guài bú guài

7. 想入非非 ABCC

Xiǎng rù fēi fēi

思考題

Sī kǎo tí

試述中國成語的結構及其特點。

Shì shù Zhōng guó chéng yǔ de jié gòu jí qí tèdiǎn

生詞 一 คำศัพท์ตอนที่หนึ่ง

Shēng cí yī

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
1. 岸	àn	ฝั่ง
2. 倍	bèiเท่า
3. 閉	bì	ปิด
4. 壁	bì	หยก
5. 賓	bīn	แขก
6. 並列	bìng liè	ควบคู่กัน
7. 補	bǔ	ปะ เพิ่มเติม
8. 部分	bù fèn	ส่วน
9. 餐	cān	มื้ออาหาร
10. 測	cè	ทดสอบ
11. 詞序	cí xù	ลำดับคำ
12. 詞組	cí zǔ	กลุ่มคำ
13. 產生	chǎn shēng	เกิด...
14. 成	chéng	เป็น
15. 馳	chí	ม้าวิ่งอย่างรวดเร็ว
16. 齒	chǐ	ฟัน
17. 出現	chū xiàn	ปรากฏ
18. 楚歌	chǔ gē	เพลงของเมืองฉู่

	คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
19.	唇	chún	ฉุน	ริมฝีปาก
20.	純青	chún qīng	ฉุน ชิง	เขียวบริสุทธิ์, ข่านาญ
21.	重疊	chóng dié	ฉุง เตี่ย	ซ้ำ ซ้อน
22.	臭	chòu	โจ่ว	เหม็น
23.	當	dāng	ตัง	ขณะ เมื่อ
24.	釘	dīng	ติง	ตะปู
25.	頂	dǐng	ติง	ยอด แทน
26.	動作	dòng zuò	ตัง จว้อ	การกระทำ
27.	犢	dú	ตุ๋	ลูกวัว
28.	獨木	dú mù	ตุ่มู่	ไม้ต้นเดียว
29.	短句	duǎn jù	ต่วน จวี	ประโยคสั้น ๆ
30.	對象	duì xiàng	ต้อย เซียง	คู่กรณี เนื้อคู่
31.	惡語	è yǔ	เอ้อ หวี	คำพูดร้าย ปากร้าย
32.	發展	fā zhǎn	ฟา ฉั่น	ขยาย พัฒนา
33.	反映	fǎn yìng	ฝ่าน อี้ง	สะท้อน
34.	放	fàng	ฟ่ง	ปล่อย
35.	費	fèi	เฟี้ย	สิ้นเปลือง ค่า...
36.	分析	fēn xī	เฟิน ซี	วิเคราะห์
37.	復	fù	ฝู่	ซ้ำ
38.	腹	fù	ฝู่	ท้อง

	คำศัพท์		คำอ่าน		ความหมาย
39.	概括	gài guā		ไก่ กวา	รวบรวม
40.	肝	gān		กั้น	ตับ
41.	羹	gēng		เกิง	น้ำแกง
42.	更改	gēng gǎi		เกิง ไก่	แก้ไข
43.	孤	gū		กู	เดียวดาย กำพร้า
44.	鼓	gǔ		กู๋	กลอง
45.	固定	gù dìng		กู๋ ตั่ง	แน่นอน
46.	歸	guī		กวย	กลับ
47.	歸納	guī nà		กวย นำ	รวบรวม, รวมเป็น...
48.	寒	hán		หัน	หนาว
49.	和尚	hé shàng		เหอ ชั่ง	พระภิกษุ พระสงฆ์
50.	葫蘆	hú lú		หู หลู	น้ำเต้า
51.	荒	huāng		ฮวง	ร้าง ที่รกร้าง
52.	技	jì		จี	ความสามารถ
53.	計較	jì jiào		จี เจี่ยว	จู้จี้ คิดเล็กคิดน้อย
54.	記載	jì zài		จี ไซ้	บันทึก
55.	簡鍊	jiǎn liàn		เจียน เลี่ยน	ย่อ ๆ สั้น ๆ
56.	鑒	jiàn		เจียน	แยกแยะ
57.	交流	jiāo liú		เจียว หลิว	แลกเปลี่ยน
58.	皆	jiē		เจีย	ล้วน ทั้งหมด

	คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
59.	節	jié	เจ็ย	ตาดันไม้
60.	結構	jié gòu	เจ็ย ไก้ว	โครงสร้าง
61.	節縮	jié suō	เจ็ย ซวอ	ตัดย่อ
62.	經	jīng	จิง	ผ่าน
63.	軍事	jūn shì	จวิน ชู้อ	เรื่องการทหาร
64.	君子	jūn zǐ	จวิน จื่อ	สุภาพบุรุษ
65.	口頭	kǒu tóu	ไคว่ โถว	ภาษาปาก ภาษาพูด คำพูด
66.	來源	lái yuán	ไหล เหวียน	แหล่งที่มา
67.	歷代	lì dài	ลี่ ไต้	ในแต่ละสมัย
68.	歷史	lì shǐ	ลี่ สือ	ประวัติศาสตร์
69.	良言	liáng yán	เหลียง เอียน	คำพูดที่ดี
70.	流傳	liú chuán	หลิว ฉวน	แพร่หลาย
71.	夢	mèng	เม็ง	ฝัน
72.	描述	miáo shù	เหมี่ยว ชู	พรรณนา
73.	民間	mín jiān	หมิน เจียน	พื้นบ้าน
74.	鳴	míng	หมิง	ร้องเสียงดัง
75.	莫管	mò guǎn	ม่อ ก้วน	อย่าสนใจ, ไม่ต้องสนใจ
76.	暖	nuǎn	หน่วน	อบอุ่น
77.	炮	pào	พ้าว	ปืนใหญ่
78.	皮匠	pí jiàng	ผี เจียน	ช่างหนัง

	คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
79.	潑	pō	พอ	สาด
80.	黔	qián	เฉียน	มณฑลกุ้ยโจว
81.	情況	qíng kuàng	ฉิง กว่าง	สภาพ
82.	取	qǔ	ฉวี	หยิบ เอา
83.	傷悲	shāng bēi	ชัง เปย	เสียใจ
84.	涉及	shè jí	เซ่อ จี	เกี่ยวข้องกับ
85.	詩文	shī wén	ชือ เหวิน	บทกลอน คำประพันธ์
86.	時代	shí dài	ซือ ไต้	สมัย ยุค
87.	史書	shǐ shū	ซือ ซู	หนังสือประวัติศาสตร์
88.	事件	shì jiàn	ชือ เจียน	เรื่องราว
89.	霜	shuāng	ชวง	เห็ด น้ำแข็ง
90.	宿	sù	ซู	ที่พัก ฟำนัง
91.	隨便	suí biàn	สุย เปี่ยน	ตามแต่สะดวก ตามสบาย
92.	踏	tà	ท่า	เหยียบ
93.	討	tǎo	ถ่าว	ขอ
94.	特點	tè diǎn	เท่อ เตี่ยน	จุดเด่น ลักษณะเด่น
95.	特征	tè zhēng	เท่อ เจิง	ลักษณะพิเศษ
96.	啼	tí	ถี	ร้อง
97.	同等	tóng děng	ถง เต็ง	เช่นเดียวกัน เท่าเทียมกัน
98.	痛	tòng	ท่ง	เจ็บ

	คำศัพท์		คำอ่าน		ความหมาย
99.	瓦	wǎ	หว่า		กระเบื้องมุงหลังคา
100.	完	wán	หวัน		หมด จบ
101.	枉費	wǎng fèi	วัง เฟี้ย		สิ้นเปลืองโดยไร้เหตุ
102.	亡	wáng	หวัง		พินาศตาย
103.	威	wēi	เวย		ความมีอำนาจ
104.	文化	wén huà	เหวิน ฮว่า		วัฒนธรรม
105.	文學	wén xué	เหวิน เสวี่ย		วรรณคดี
106.	習用	xí yòng	ซี่ ย่ง		ใช้จนเคยชิน
107.	相沿	xiāng yán	เซียง เอียน		สืบทอดกันมา
108.	消散	xiāo sàn	เซี่ยว ซั้น		กระจายหายไป
109.	小人	xiǎo rén	เสี่ยว เหยิ่น		คนใจแคบ คนถ้อย
110.	心機	xīn jī	ซิน จี	ความคิด	ความพลิกแพลงในใจ
111.	型式	xíng shì	สิง ซื่อ		รูปแบบ
112.	行為	xíng wéi	สิง เหวย		ความประพฤติ
113.	醒	xǐng	ตั้ง		ตื่น ตื่นนอน
114.	性質	xìng zhí	ซิ่ง จื่อ		อุปนิสัย คุณภาพ
115.	修飾	xiū shì	ซิว ซื่อ		ตกแต่ง
116.	煙	yān	เอียน		ควัน บุหรี่
117.	言傳	yán chuán	เอียน ฉวน	ถ่ายทอดด้วยวาจา	เล่าลือกัน
118.	演變	yǎn biàn	เอียน เปี่ยน		วิวัฒนาการ

	คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
119.	遙 yáo		เอี้ยว	ไกลลับ
120.	依 yī		อี่	ตาม
121.	醫 yī		อี่	รักษาไข้
122.	一般 yì bān		อี่ ปั้น	โดยทั่วไป
123.	意會 yì huì		อี่ สู้ย	เข้าใจด้วยจิตใจ
124.	引 yǐn		อี่น	นำ
125.	有趣 yǒu qù		อี่ว ซวี	สนุก
126.	友誼 yǒu yì		อี่ว อี่	มิตรภาพ
127.	愚 yú		หวี่	โง่
128.	竽 yú		หวี่	เครื่องดนตรีจีนโบราณ ลักษณะคล้ายขลุ่ย
129.	語句 yǔ jù		หวี่ จวี	ถ้อยคำ
130.	原 yuán		เหวียน	เดิม
131.	原話 yuán huà		เหวียน ฮว่า	คำพูดเดิม
132.	增 zēng		เจิง	เพิ่ม
133.	增減 zēng jiǎn		เจิง เจี่ยน	เพิ่มและลด
134.	摘取 zhāi qǔ		จื่อ ฉวี	ตัดตอนมา
135.	掌 zhǎng		จั้ง	ฝ่ามือ
136.	止渴 zhǐ kě		จื่อ เซ่อ	แก้กระหาย
137.	智 zhì		จื่อ	เขาวนั้ ปัญญา
138.	鐘 zhōng		จง	ระฆัง นาฬิกา

	คำศัพท์		คำอ่าน		ความหมาย
139.	舟	zhōu	โจว		เรือ
140.	壯	zhuàng	จ้วง		แข็งแรง
141.	撞	zhuàng	จ้วง		ชน
142.	狀態	zhuàng tài	จ้วง ไท่		ลักษณะ
143.	作品	zuò pǐn	จว้อ ปิ่น		ผลงาน

習題一

แบบฝึกหัด 1

Xí tí yī

(一). 成語的來源怎樣?

Chéng yǔ de lái yuán zěn yàng ?

(二). 來自古代文獻的成語有哪幾種情況?

Lái zì gǔ dài wén xiàn de chéng yǔ yǒu nǎ jǐ zhǒng qíng kuàng ?

(三). 來自民間文學的成語有哪些?

Lái zì mǐn jiān wén xué de chéng yǔ yǒu nǎ xiē ?

(四). 現代成語有何特色?舉例說明之。

Xiàn dài chéng yǔ yǒu hé tè sè ? Jǔ lì shuō míng zhī.

(五). 成語的結構可從哪方面來分析?

Chéng yǔ de jié gòu kě cóng nǎ fāng miàn lái fēn xī ?

(六). 舉例從字數上分析成語。

Jǔ lì cóng zì shù shàng fēn xī chéng yǔ.

(七). 舉例從語法上分析成語。

Jǔ lì cóng yǔ fǎ shàng fēn xī chéng yǔ.

(八). 成語在結構上從哪有哪個特點?

Chéng yǔ zài jié gòu shàng yǒu nǎ jǐ gè tè diǎn ?

(九). 成語的詞序怎樣?

Chéng yǔ de cí xù zěn yàng ?

(十). 你所知道的成語重疊型式有哪些?

Nǐ suǒ zhī dào de chéng yǔ chóng dié xíng shì yǒu nǎ xiē ?

習題答案一 (แนวตอบแบบฝึกหัด ตอนที่หนึ่ง)

- (一). 成語的來自古代文獻、民間文學、現代漢語及外來語。
- (二). 來自古代文獻的成語有史實的概括、故事的概括、摘取和節縮作品語句。
- (三). 來自民間文學的成語有班門弄斧、口蜜腹劍、磨杵成針等。
- (四). 現代成語的特色反映時代精神和新事物;如百花齊放、萬象更新、人定勝天等。
- (五). 成語的結構可從從字數、語法及型式上來分析。
- (六). 從字數上分析成語有:

三字 潑冷水

四字 未雨綢繆

五字 家和萬事興

六字 有意者志竟成

七字 一失足成千古恨

八字 放下屠刀立地成佛

九字 當一日和尚撞一日鐘

十字 海內存知己天涯若比鄰

十二字 三個臭皮匠湊成一個諸葛亮

十四字 良言一句三春暖惡語傷人六月寒

(七). 從語法上分析成語有：

主謂結構	愚公移山
動賓結構	平分秋色
偏正結構	斤斤計較
並列結構	白紙黑字
兼語結構	引火燒身

(八). 成語在結構上有五個如下特點：

一). 多數詞序固定, 不能隨便更改。

二). 字數可增減。

三). 可以用同義詞語代替。

四). 詞序可以變動。

五). 可以重疊單詞為成語

(九). 漢語成語的詞序多數固定, 但有的可以變動。詞序變動後有的原意不變, 有的原意變。

(十). 成語重疊型式有：

1. AABB	鬼鬼祟祟
2. AABC	格格不入
3. ABAC	百戰百勝
4. ABBC	自欺欺人
5. ABCA	精益求精
6. ABCB	一了百了
7. ABCC	喜氣洋洋

ตี อี้ จัง ฉิ่ง หวี เตอ ไหล เหวียน จี้ ฉี่ ฉีเยี้ยว กั๋ว

ตอนที่หนึ่ง ที่มาและโครงสร้างของสุภาษิตจีน

ส่วนที่ 2 คำอธิบายเป็นภาษาไทย

— ฉิ่ง หวี เตอ ไหล เหวียน “ที่มาของสุภาษิตจีน”

ฮั่น หวี ฉิ่ง หวี เตอ ไหล เหวียน เซ่อ กุ่ย นำ เว่ย กู้ ไต้ เหวิน เซี่ยน. หมิน เจียน เหวิน เสวีย.
เซี่ยน ไต้ ฮั่น หวี จี้ ว้าย ไหล หวี ซื่อ เลี้ยว หยุ เซีย : .

“สุภาษิตจีนมีที่มาจาก 4 แห่ง ได้แก่พงศาวดารจีนโบราณ วรรณกรรมพื้นบ้าน ภาษาจีนปัจจุบัน และภาษาต่างประเทศดังต่อไปนี้”

(—) ไหล จื่อ กู้ ไต้ เหวิน เซี่ยน “มาจากพงศาวดารจีนหรือวรรณคดีจีนโบราณ”

ฉิ่ง หวี ไหล เหวียน หวี ลี้ ไต้ เหวิน เซี่ยน, อี้ ฉีเยี้ยว ฉั้น จัง ฉิง ก่วง :

“มาจากพงศาวดารจีนหรือวรรณคดีจีนโบราณ มี 3 ประเภทดังต่อไปนี้”

—) ลื่อ ลื่อ เตอ ไก่ กวอ (ทวอ จื่อ จวิน ซื่อ)

“เค้าโครงประวัติศาสตร์ (ส่วนมากเป็นเรื่องทหาร)”

ลี้ ลื่อ ซื่อ เจียน อี้ เตอ ช่ง ลื่อ ซู จี้ ไซ้ เซีย ไหล, อี้ เตอ เซีย ฉิ่ง เกอ จุง เหวิน เสวีย จว้อ ผั้น,
ไฮ้ว เหวิน อี้ ช่ง เจียน เลี่ยน เตอ ฉื่อ จู ฮว้อ ต่วน จวี ตูย ทาเมิน เจีย อี้ ไก่ กวา ฉิ่ง ฉิ่ง หวี. หยุ :
“ประวัติศาสตร์ที่บันทึกในพงศาวดารบางเรื่องเขียนเป็นวรรณคดี จนรุ่นหลังได้ใช้คำวลี
หรือประโยคที่สั้น ๆ แต่กินใจมาแทนเรื่องราวเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น ”

1. วัง เหมย จื่อ เซอ (ฉั้น กว้อ) “มองต้นบ๊วยแล้วหยุดกระหน่ำน้ำ (สามก๊ก)”

2. จื่อ ช่ง ถัน ปิง (จั้น กว้อ) “คุยเรื่องยุทธวิธีบนแผ่นกระดาษ (ยุคสงคราม)”

3. ซื่อ เมี่ยน ฉู่ เกอ (ฉิน ฉว) “ถูกศัตรูล้อมสี่ด้าน (ราชวงศ์ฉิน)”

—) กู้ ซื่อ เตอ ไก่ กวอ (ทวอ จื่อ เซิง หวอ) “เค้าโครงนิทานโบราณ (ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิต)”

จุง กว้อ กู้ ไต้ เหวิน เสวีย จว้อ ผั้น จุง จี้ ไซ้ จื่อ สวี ทวอ อี้ ฮวี เตอ กู้ ซื่อ, อี้ ปู่ ล่าว ฉิ่ง
หวี ซื่อ ตูย เจื่อ เซีย กู้ ซื่อ เตอ ไก่ กวา. หยุ :

“ในวรรณคดีจีนโบราณได้บันทึกเรื่องราวที่สนุกสนานหลายเรื่อง มีคำสุภาษิตหลายบทที่มาจาก
นิทานเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น ”

1. เขียน หลัว จื่อ จี้ (ถั่ง ใต้) “ความสามารถของลา (ราชวงศ์ถัง)”
2. หู เจี้ย หู่ เวย (จุ้น กว้อ) “หมาจิ้งจอกแอบอ้างอำนาจเสือ (ยุคสงคราม)”
3. ถิ่น หวี ชุง ชู่ (จุ้น กว้อ) “ตบตาคนโดยการเอาของเสียปนเข้าไปในของดี (ยุคสงคราม)”

(三) ไหล ฉวี เหอ เจี้ย ชู่ จว้อ ผั้น หวี จวี “ตัดตอนจากบทประพันธ์โบราณ”

อ้าว เซี่ย ฉิ่ง หวี ชู่ กู้ ใต้ ชื่อ เหวิน จุง เตอ เหวียน ฮว่า, อ้าว เตอ จื่อ ชู่ จิง กว้อ เอี้ยน เปียน เออร์ ฉิ่ง เตอ. หยู :

“สุภาษิตบางคำมาจากบทประพันธ์โบราณและบางคำได้วิวัฒนาการมาจากบทประพันธ์โบราณมาเป็นสุภาษิตอีกต่อหนึ่ง ตัวอย่างเช่น”

1. อี้ กู้ จว้อ ชี (จว้อ จ้วน) “ตีกลองให้กำลังใจทหาร (หนังสือพิชัยสงคราม)”
2. ชิง ชู หวี หลัน (สวีน จื่อ เซวี่ยน เสวีย) “ลูกศิษย์เก่งกว่าครู (เรื่องการศึกษาของสวีนจื่อ)”
3. โส่ว ไหล จวี ชู่ (สื้อ จี้) “คนมาทีหลังดังกว่า (พงศาวดารเรื่องสื้อจี้)”

(二) ไหล จื่อ หมิน เจียน เหวิน เสวีย “มาจากการสืบทอดทางวรรณกรรมพื้นบ้าน”

หมิน เจียน เหวิน เสวีย จุง อ้าว เหิ่น ตวอ ชื่อ เหยิน หมิน โจ่ว ไถว เซียง เอี้ยน สี่ ย่ง เตอ ฉิ่ง หวี, เจื่อ เซี่ย ฉิ่ง หวี เตอ ไหล เหวียน เหิ่น จ่าว, ฉง กู้ ใต้ หลิว ฉวน ต้าว เซียน ใต้. หยู :

“ในวรรณกรรมพื้นบ้านมีคำสุภาษิตที่ชาวบ้านนิยมใช้กันทางมุขปาฐะและจากปากสู่ปากที่สืบทอดต่อกัน จากปู่สู่หลานและจากสมัยโบราณถึงปัจจุบันด้วยระยะเวลาอันยาวนาน ตัวอย่างเช่น”

1. ฉวน หวัง ฉื่อ หัน “ลั่นกับฟัน”
2. กู จิ่ง หันน หมิง “ตบมือข้างเดียวไม่ดัง”
3. เจี้ย ว่าย เซ็ง จื่อ “ความว้าวไม่หาย ความควายเข้ามาแทรก”

(三) เซียน ใต้ ฮั่น หวี “มาจากภาษาจีนปัจจุบัน”

สย จื่อ เซ่อ สย เตอ ปู้ ต้วน ฟา จุ้น, ฉั่น เซ็ง เลอ สวี ตวอ ผั้น อั้ง สื้อ ใต้ จิง เสิน เหอ ชิน ชื่อ อู่ เตอ ฉิ่ง หวี. หยู :

“ภาษาเป็นสิ่งที่มีการวิวัฒนาการตามกาลสมัย ปัจจุบันมีคำสุภาษิตที่เกิดขึ้นใหม่จำนวนมากที่สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งใหม่หรือความรู้สึกรักใคร่ของคนรุ่นใหม่ ตัวอย่างเช่น”

1. เจี้ยว ท่า สือ ตี้ “เท้าเหยียบพื้นจริง ๆ”
2. ฉวี ฉิ่ง ปู้ ต่วน “เรียนรู้สิ่งที่ตนไม่รู้จากผู้รู้”
3. เพี้ย ลี่ ปู้ ถาว ห่าว “เสียแรงเปล่าแล้วยังถูกตำหนิอีก”

(四) ไหล จ้อ ว่าย ไหล หวี “มาจากภาษาต่างประเทศ”

เก้อ กว้อ เหยิน หมิน อ้าว อี้ ยื่อ เจิง, เหวิน ฮว่า เจียว หลิว ยื่อ ฉิ่ง, สือ ปู้ สุ่ว ว่าย ไหล หวี
ชู เซียน ใจ ฮั่น หวี หลี่ เมียน. หยู :

“มีรูปภาพของชนชาติต่าง ๆ นับวันเพิ่มมากขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมกัน
มีสุภาษิตต่างประเทศไม่น้อยทีเดียวที่ปรากฏอยู่ในสุภาษิตจีนปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น”

1. อู่ ถี้ ไถว ตี้ “เบญจางคประดิษฐ์”
2. เซียน เซิน ซวอ ผ่า “ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง”
3. หุย ไถว ซื่อ อั้น “กลับใจเป็นคนดี”

ซื่อ ซ่าว ถี้ “ทดสอบความเข้าใจ”

ซื่อ ชู่ จง กว้อ ฉิ่ง หวี เตอ ไหล เหวียน. “บอกที่มาของสุภาษิตจีน”

二、 ฉิ่ง หวี เตอ เจี้ย ไก้ว “โครงสร้างของสุภาษิตจีน”

ห่าวอ เมิน เขอ อี้ ฉง จ้อ ชู่. หวี ผ่า จี้ ลิง ซื่อ ชู่ ไหล เฟิน ซี ฉิ่ง หวี เตอ เจี้ย ไก้ว.

“เราสามารถวิเคราะห์โครงสร้างของสุภาษิตจากจำนวนตัวอักษรจีน หลักและลักษณะของคำดังนี้”

(一) ฉง จ้อ ชู่ ชู่ เฟิน ซี “วิเคราะห์จากจำนวนตัวอักษรจีน”

ฉิ่ง หวี ฉง จ้อ ชู่ ชู่ เฟิน ซี อ้าว ซัน. ซื่อ. อู่. ลิว. ซี. ปา. จิว. สือ. สือ เออร์ จี้ สือ ซื่อ จ้อ กัง
สือ เล่ย. ฉี่ จง อี้ ซื่อ จ้อ ฉิ่ง หวี จู๊ย ตาว. เอี้ย จู๊ย ฉิ่ง เจียน, ซื่อ จ้อ ซื่อ ปา. ลิว. อู่. ซี. สือ.
ซัน. จิว. สือ เออร์ จี้ สือ ซื่อ จ้อ เตอ ฉิ่ง หวี. หยู เซี่ย ฉิ่ง ลี่ จ้อ :

“วิเคราะห์จากจำนวนคำโดยอาศัยจำนวนตัวอักษรจีนเป็นหลักมีจำนวน 3-10, 12 และ 14 คำ
รวม 10 ประเภท ใน 14 ประเภทเหล่านี้ สุภาษิต 4 คำ เป็นสุภาษิตที่นับว่ามีจำนวนมากที่สุด
รองลงมาได้แก่ 8, 6, 5, 7, 10, 3, 9, 12 และ 14 คำตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้”

—) ซัน จ้อ ฉิ่ง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 3 ตัว”

1. ปี้ หมิน เกิง “ไม่ให้พบ”
2. หมา โฮ้ว ฟ่าว “คุยหลังเรื่อง”
3. พอ เหลิง สู่ย “สำคน้ำเย็น”

二) ชื่อ ชื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 4 ตัว”

1. ผั้น ฟู่ อู่ ฉิ่ง “ไม่มีสิ่งจะ”
2. มู่ อี้ เฉิง โจว “ไม้กลายเป็นเรือ”
3. โจ้ว หม่า คั่น ฮวา “กวนม้าชมมาลี”

三) อู่ ชื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 5 ตัว”

1. ผี เชี่ยว โย่ว ปู่ เชี่ยว “หนังขี้มเนื้อไม่ขี้ม; ลักษณะการขี้มของคนร้าย ขี้มแห้ง”
2. สูย หว่อ ปู่ เชียง หยง “น้ำไฟไม่เข้ากัน ไม่ยอมกัน”
3. อี้ เอียง ฮว่า พู หลู “เห็นข้างจี้ จี้ตามข้าง”

四) ลั่ว ชื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 6 ตัว”

1. หนัว โถว ปู่ ตูย หม่า จู่ย “หัวควายไม่ตรงกับปากม้า คนละเรื่อง”
2. ซื่อ เว่ย จื่อ จี้ จื่อ ลื่อ “ขอมตายเพื่อผู้ใจเรา”
3. อู่ ลื่อ ปู่ เชี่ยว ไป ปู่ “ห้าสิบก้าวหัวเราะร้อยก้าว”

五) ชี ชื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 7 ตัว”

1. ชู เชิง จื่อ ตู ปู่ ฟ่า หู่ “ลูกวัวเกิดใหม่ไม่กลัวเสือ”
2. เทียน เชี่ยว อู เอี้ย อี้ ปิ่น เฮย “อิกาทัวร์ฟ้าคำเหมือนกัน”
3. ซื่อ ไท่ จื่อ เนย เจียว เซวียง ตี้ “ชนชาติทุกแห่งหนเป็นพี่น้องกัน”

六) ปา ชื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 8 ตัว”

1. ปู่ จิง อี้ ซื่อ, ปู่ จิ่ง อี้ จื่อ. “ไม่ผ่านเรื่องหนึ่ง ไม่มีประสบการณ์เรื่องหนึ่ง”
2. โถว ท่ง อี้ โถว, เจี้ยว ท่ง อี้ เจี้ยว. “ปวดหัวรักษาหัว ปวดเท้ารักษาเท้า”
3. จื่อ เซ่อ อี้ สูย, ปู่ เซ่อ เอียน ฉวน. “เข้าใจได้ แต่อธิบายไม่ถูก”

七) จิว ชื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 9 ตัว”

1. ตัง อี้ ยื่อ เหว ซ่ง, จิว อี้ ยื่อ จง. “เป็นพระวันหนึ่ง ตีระฆังวันหนึ่ง”

八) ลื่อ ชื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 10 ตัว”

1. ลู่ เอี่ยว จื่อ หม่า ลี่, ยื่อ จิว เจียน เฮียน ซิน “ระยะทางรู้แรงม้า กาลเวลาพิสูจน์คน”
2. ล่าว จิว ปู่ หนู่ ลี่, หล่าว คำ ลู ซ่ง เปย. “ไม่ขยันขามหนุ่ม ต้องเสียใจยามแก่”
3. อี้ เสี่ยว เฮียน จื่อ ซิน, ตู จวิน จื่อ จื่อ ฟู่ “เอาใจแค้นของตนไปวัดใจกว้างของคนอื่น”

九) สือ เอ้อร์ จื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 12 ตัว”

1. ซัน เก้อ โช่ว ผี เจียง, โช่ว เฉิง อี้ เก้อ จู เก้อ เลียง. “รวมหัวสามคน เป็นขงเบ้งหนึ่งคน”

十) สือ ซื่อ จื่อ เฉิง หวี. ลี่ : “สุภาษิตที่มีตัวอักษรจีน 14 ตัว”

1. เก้อ เหยิน จื่อ ส่าว เหมิน เฉียน เสวี่ย, ม่อ ก้วน ทา เหยิน หว่า ชั่ง ชวง. “เรื่องของใคร เรื่องของมัน”

2. ฮว่า ผี ฮว่า หู่ หนัน ฮว่า กู่, จื่อ เหยิน จื่อ เมียน ปู๋ จื่อ ซิน. “วาดผิวหนังและรูปเสื่อวาดได้ แต่วาดกระดูกเสื่อไม่ได้ รู้คนรู้หน้าไม่รู้ใจ”

3. เหลียง เอียน อี้ จวี ซัน ตง หน้วน, เอ้อ หวี ชั่ง เหยิน ลั่ว เวี่ย หนัน. “คำพูดคิ่อ้นใจคน คำพูดร้ายบาดใจคน”

(二) ฉง หวี ผ่า ชั่ง เฟิน ซี “วิเคราะห์จากหลักภาษา”

เฉิง หวี ฉง หวี ผ่า ชั่ง เฟิน ซี อ้าว เซี่ย เลี่ย ฉู่ จิ่ง

“วิเคราะห์จากหลักภาษา สุภาษิตจีนมีโครงสร้าง 5 ประเภทดังต่อไปนี้”

一) ฉู่ เวี่ย เจี่ย ไก้ว “ภาคประธาน + ภาคแสดง”

เฉียน เมียน ปู๋ เฟิน ซื่อ เหยิน ฮ่าว ซื่อ ฉู่, โฮ่ว เมียน ปู๋ เฟิน ซื่อ ย่ง ไหล่ ชวอ หมิง ฮ่าว เหมียว ชู่ เฉียน เมียน ปู๋ เฟิน เตอ, หู่ เปี่ยว ซื่อ ตัง จว้อ. สิง เหวย. จ้วง ไท้. ชั่ง จื่อ จี้ เท่อ เจิง เต็ง. ลี่ :

“ส่วนหน้าเป็นภาคประธาน ซึ่งเป็นคำนามหรือนามวลีที่เป็นชื่อคนหรือสิ่งของ ส่วนหลังเป็นภาคแสดงที่อธิบายถึงคุณภาพ ลักษณะหรือการกระทำของคำนามที่อยู่ส่วนหน้า ตัวอย่างเช่น”

1. หลู หว้อ ฉุน ซิง “หมายถึงคนที่มีประสบการณ์มาก”

เตาไฟ + ร้อนแรง

2. กัน ตัน เซียง จ้าว “หมายถึงคนที่มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน”

ด้าม ดี + เห็น ชัด

3. หวี กง อี้ ชัน “หมายถึงความมานะพยายาม”

แต่ม่าไม้ + ย้ายภูเขา

二) ตัง ปิน เจี่ย ไก้ว “ภาคแสดง + กรรม”

เฉียน เมียน ปู๋ เฟิน เปี่ยว ซื่อ ตัง จว้อ. สิง เหวย โฮ่ว เมียน ปู๋ เฟิน ซื่อ เฉียน เมียน ปู๋ เฟิน เตอ ตัง จว้อ. สิง เหวย จื่อ เจี่ย เซ่อ จี้ เตอ คู้ย เซียง. ลี่ :

“ส่วนหน้าเป็นภาคที่อธิบายการกระทำของส่วนหลัง ตัวอย่างเช่น”

1. หวัง เพ็ช จิน จี “หมายถึงเสียแรงเปล่า”
สิ้นเปลือง + ความตั้งใจ
2. ผิง เฟิน ชิว เซ่อ “หมายถึงสวยหรือเก่งพอ ๆ กัน”
เฉลี่ยเท่ากัน + ทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ร่วง
3. ป้าว จิง เฟิง ชวง “หมายถึงผ่านความยากลำบากมามาก”
ผ่านมาก + ลมหิมะ

三) เฟียน เจิ้ง เจี้ย ไก้ว “ภาคขยาย + วลีหรือคำ”

เฉียน เมียน ปู้ เฟิน ชิว ชู้อ. ชวอ หมิง โฮ้ว เมียน ปู้ เฟิน. ลี :

“ส่วนหน้าขยายส่วนหลัง ตัวอย่างเช่น”

1. เฉียน จวี จื่อ เจี้ยน “ประสบการณ์ครั้งก่อนเป็นบทเรียน”
ประสบการณ์ครั้งก่อน + เป็นบทเรียน
2. จิน จิน จี เจี้ยว “จู้จุกจิก”
ทุกซ้ง + ต้องคิด
3. เปี้ย ค้าว อื่อ ฉือ “หันหลังกันไปคนละทาง”
หันไปทางตรงกันข้าม + วิ่งไป

四) ปั้ง เลี้ย เจี้ย ไก้ว “ภาคประธาน + ภาคแสดง, ภาคแสดง + ภาคประธาน, ภาคขยาย + ภาคประธาน”

เฉียน โฮ้ว เหลียง ปู้ เฟิน เหมย อิว เจียน โฮ้ว, ชู้อ ชือ จื่อ เฟิน, ชู้อ ใจ้ ถง เต็ง ตี้ เว้ย. ลี :

“คำสุภาษิตในประเภทที่สี่นี้เป็นการนำโครงสร้างในคำสุภาษิตประเภทที่หนึ่ง, สอง, สาม มาซ้ำกัน แต่ต่างจากโครงสร้างเดิมคือทั้งส่วนหน้าและส่วนหลังไม่ต้องมีการเรียงลำดับก่อนหลังคือมีฐานะเท่ากัน ตัวอย่างเช่น”

1. อีน เจี้ยว หวิน ชั่น “หมดเรื่องหมดราว”
(ควัน + หาย) + (เมฆ + กระจาย)
2. ชวอ ฉิ่ง ค้าว ค้วน “นานาวิจารณ์”
(พูด + ยาว) + (ว่า + สั้น)
3. ป๊อ จื่อ เฮย จื่อ “หลักฐานชัดเจน”
(กระต่าย + ขาว) + (ตัวอักษร + สีดำ)

五) เจียน หวี เจี่ย โกว “ภาคแสดง + กรรม + ภาคแสดง + กรรม”
 ใจ เจื่อ จ่ง เจี่ย โกว จุง, อัว โหม่ว เกื่อ หมิง ฉือ จี้ จว้อ เจียน เปียน ตัง ฉือ เตอ ปิน หวี, เอี่ย
 จว้อ โช่ว เปียน ตัง ฉือ เตอ จู หวี. ลี :
 “ในโครงสร้างประเภทนี้ คำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำที่หนึ่งจะทำหน้าที่เป็นประธาน
 ของคำที่สองด้วย ตัวอย่างเช่น”

1. วัง จื่อ ฉิง หลง “ตั้งความหวังกับลูกสูงมาก คือหวังว่าลูกเมื่อโตขึ้นเป็นคนเก่ง”
 (หวัง + ลูก) + (เป็น + มังกร)
2. ฟิง หู่ กุย ชุน “ปล่อยเสือเข้าป่า”
 (ปล่อย + เสือ) + (กลับ + ภูเขา)
3. อั้น หว้อ ซาว เซิน “นำไฟเผาตัว”
 (นำ + ไฟ) + (เผา + ตัว)

(三) ฉิง หวี เจี่ย โกว เท่อ เตียน “ลักษณะพิเศษของโครงสร้างสุภาษิตจีน”
 ฉิง หวี เจี่ย โกว ชั่ง อัว อู่ เกื่อ หยู เซี่ย เตอ เท่อ เตียน
 “โครงสร้างสุภาษิตมีลักษณะพิเศษห้าประการดังนี้”

一) ทวอ ชู่ ฉือ ฮวี กู่ ตัง, ปู้ หนิง สุข เปียน เกิง ไก่. ลี :
 “การเรียงลำดับคำส่วนมากแต่ละคำมีตำแหน่งที่แน่นอน จะสับเปลี่ยนที่กันไม่ได้ ตัวอย่างเช่น”

1. เอียน จง ตัง “ตะปูในตา”
 ตา + ใน + ตะปู
2. หยู เม็ง ชู่ ลิ่ง “เหมือนเพิ่งตื่นจากความฝัน”
 เหมือน + ฝัน + เพิ่ง + ตื่น
3. ตู่ มู่ ปู้ ฉิง หลิน “ไม้คั้นเคียวเป็นปีไม่ได้”
 เคียว + ไม้ + ไม้ + เป็น + ปี

二) จื่อ ชู่ เซอ อี้ เจิง เจียน. ลี :

“จำนวนคำจะเพิ่มหรือลดก็ได้ ความหมายไม่เปลี่ยน ตัวอย่างเช่น”

1. ชิง หว้อ เหลียว เหวียน ↔ ชิง ชิง จื่อ หว้อ เซอ อี้ เหลียว เหวียน
 “เศษไฟเผาทุ่งใหญ่ ↔ เศษไฟอันน้อยนิดสามารถเผาทุ่งใหญ่”
2. ชัง เกื่อ โช่ว ผี เจียน, โช่ว ฉิง อี้ เกื่อ จู เกื่อ เลียง ↔ ชัง เกื่อ โช่ว ผี เจียน, ตัง เกื่อ จู เกื่อ เลียง
 “นายช่างไม้เก่งสามคน เมื่อรวมตัวกันแล้ว สามารถแทนขงเบ้งหนึ่งคนได้ ↔ (เหมือน
 ประโยคแรก)”

三) เซอ อี้ ย่ง ถง อี้ ฉือ หวี ใต้ ที. ลี่ :

“ใช้คำเหมือนแทนกันได้ ตัวอย่างเช่น”

1. หวัน ปี้ กุย จ้าว \longleftrightarrow เหวียน ปี้ กุย จ้าว “กินของเดิมให้เจ้าของ”
“หยกทั้งก้อนกินเจ้า \longleftrightarrow หยกก้อนเดิมกินเจ้า”
2. ถี่ เชี่ยว เจ็ย เพย \longleftrightarrow กุ เชี่ยว ปู้ เตอ “ทำหน้าที่ไม่ถูก”
“ร้องให้หัวเราะไม่ใช่ \longleftrightarrow ร้องให้หัวเราะไม่ได้”
3. เหวียน ซิน เหวียน อี้ \longleftrightarrow อี้ ซิน อี้ อี้ “ใจจืดจาง”
“ทั้งใจและจิต \longleftrightarrow หนึ่งใจหนึ่งจิต”

四) ฉือ ฮวี เซอ อี้ เปี้ยน ตัง เตอ, อี้ เตอ เปี้ยน ตัง โฮ้ว เหวียน อี้ ปู้ เปี้ยน, อี้ เตอ เปี้ยน ตัง โฮ้ว เหวียน อี้ เจ็ย เกิน จื่อ ไก่ เปี้ยน

“สามารถย้ายหรือเปลี่ยนตำแหน่งคำได้ เมื่อเปลี่ยนตำแหน่งคำแล้ว สุภาชิตบางคำมีความหมายคงเดิม สุภาชิตบางคำมีความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม

1. เหวียน อี้ ปู้ เปี้ยน “ความหมายคงเดิม”

1.1. ตี้ หล่าว เทียน ฮวง \longleftrightarrow เทียน ฮวง ตี้ หล่าว “ช้วนินรันดร”

ดิน + แก่ + ฟ้า + สลาย \longleftrightarrow ฟ้า + สลาย + ดิน + แก่

1.2. กาว เซิน ม่อ ซื่อ \longleftrightarrow ม่อ ซื่อ กาว เซิน “ลึกลับเดาไม่ถูก”

สูง + ลึก + ไม่สามารถ + วัด \longleftrightarrow ไม่สามารถ + วัด + สูง + ลึก

1.3. เฟิง ซัน ลู่ ชู่ \longleftrightarrow ลู่ ชู่ เฟิง ซัง \longleftrightarrow ซัน เฟิง ลู่ ชู่ \longleftrightarrow ชู่ ลู่ ซัน เฟิง “ลำบากตรากตรำ”

ลม + อาหาร + น้ำค้าง + พัก \longleftrightarrow น้ำค้าง + พัก + ลม + อาหาร \longleftrightarrow อาหาร + ลม + น้ำค้าง + พัก \longleftrightarrow พัก + น้ำค้าง + อาหาร + ลม

2. เหวียน อี้ ไก่ เปี้ยน “ความหมายเปลี่ยน”

2.1. ต้า ถี่ เสี่ยว จว้อ \nrightarrow เสี่ยว ถี่ ต้า จว้อ

“เรื่องใหญ่ทำเป็นเรื่องเล็ก \nrightarrow เรื่องเล็กทำเป็นเรื่องใหญ่”

2.2. ชู่ ปั้น กง เป็ย \nrightarrow ชู่ เป็ย กง ปั้น

“ใช้แรงครั้งหนึ่งทำงานประสบความสำเร็จ \nrightarrow ใช้แรงทั้งหมดทำงานได้ผลเพียงครั้งหนึ่งเท่านั้น”

五) อี้ ซื่อ จื่อ เหวย ชู่ เตอ ฉง เต็ย สิง ชู่

“คำซ้ำในสุภาชิตสี่คำ”

ใจ ห่อ เมิน สวอ เสวีย สี เตอ เฉิง หวี จง, อี ซ้อ จ้อ เฉิง หวี เว้ย จุ้ย ตวอ. ฉิ่ง เจียน เตอ
ซ้อ จ้อ เฉิง หวี ฉิ่ง เตี้ย สิง ซ้อ อัว อี เซี่ย ซี จิ่ง :

“สุภาษิตที่เราศึกษาส่วนมากจะเป็นสุภาษิตสี่คำ สุภาษิตสี่คำที่พบบ่อยมีเจ็ดรูปแบบดังนี้”

1. AABB	จั้น จั้น จิง จิง	“กลัวจนตัวสั่น”
2. AABC	ปี่ ปี่ เจี้ย ซ้อ	“มีทุกแห่งหน”
3. ABAC	ปู้ ซัน ปู้ ซ้อ	“ไม่เหมือนอะไรสักอย่าง”
4. ABBC	จ้อ ซี ซี เหยิน	“โกหกตนเองและโกหกคนอื่น”
5. ABCA	จิง อี ฉิว จิง	“ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น”
6. ABCB	เจียน ไกว ปู้ ไกว	“เห็นสิ่งประหลาดชินจน ไม่ประหลาด”
7. ABCC	เสียง ชู เฟย เฟย	“คิดในสิ่งมิชอบ”

ชื่อ ชาว ถี “ทดสอบความเข้าใจ”

ชื่อ ชู จง กวอ เฉิง หวี เตอ เจี้ย ไกว จี ฉี เทอ เตียน.

“บอกโครงสร้างและลักษณะพิเศษของสุภาษิตจีน”

สรุป

สุภาษิตจีนมาจากพงศาวดารจีนหรือวรรณคดีจีนโบราณและวรรณกรรมพื้นบ้าน
ส่วนโครงสร้างของสุภาษิตจีนถ้านับตามจำนวนตัวอักษรจีนมีตั้งแต่ 3 คำ - 14 คำ แต่ถ้า
วิเคราะห์ตามหลักภาษาจะมีภาคประธาน + ภาคแสดง ภาคแสดง + กรรม ภาคขยาย + คำ
หรือวลี ฯลฯ ลักษณะพิเศษของโครงสร้างสุภาษิตจีนในคำสุภาษิตบางคำมีตำแหน่งแน่นอน
บางคำตำแหน่งสับเปลี่ยนกันได้ บางคำเพิ่มหรือลดจำนวนคำได้ บางคำใช้คำเหมือนแทนกันได้
และบางคำมีลักษณะเป็นคำซ้ำ

แบบฝึกหัด สี่ ถึง อี

1. เฉิง หวี เตอ ไหล เหวียน เจิ่น ย้ง
“คำสุภาษิตจีนมีความเป็นมาอย่างไร”
2. ไหล จื่อ กู้ ได้ เหวิน เซียน เตอ เฉิง หวี อี้ นำ จี จ้ง ฉิง ก่วง
“คำสุภาษิตที่มาจากพงศาวดารจีนโบราณมีประเภทใดบ้าง”
3. ไหล จื่อ หมิน เจียน เหวิน เสวีย เตอ เฉิง หวี อี้ นำ เซี่ย
“คำสุภาษิตที่มาจากวรรณกรรมพื้นบ้านมีอะไรบ้าง”
4. เซียน ได้ เฉิง หวี อี้ เหว เตอ เซอ ? จวี ลี ซวอ หมิง จื่อ
“คำสุภาษิตจีนปัจจุบันมีจุดเด่นอะไร ยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย”
5. เฉิง หวี เตอ เซี่ย ไก้ว เซอ ฉง หน้า ฟัง เมียน ไหล เฟิน ซี
“เราสามารถวิเคราะห์คำสุภาษิตจีนจากด้านใด”
6. จวี ลี ฉง จื่อ ซู่ ซ่ง เฟิน ซี เฉิง หวี
“ยกตัวอย่างวิเคราะห์คำสุภาษิตจากจำนวนตัวอักษรจีน”
7. จวี ลี ฉง หวี ฝ่า ซ่ง เฟิน ซี เฉิง หวี
“ยกตัวอย่างวิเคราะห์คำสุภาษิตจากหลักภาษา”
8. เฉิง หวี ไซ้ เซี่ย ไก้ว ซ่ง อี้ นำ จี เกอ เตอ เตียน
“โครงสร้างสุภาษิตจีนมีลักษณะพิเศษอย่างไร”
9. เฉิง หวี เตอ ฉือ ซวี เจิ่น เอียง
“หลักการเรียงลำดับคำของคำสุภาษิตจีนมีอะไรบ้าง”
10. หนี่ สวอ จื่อ ต้าว เตอ เฉิง หวี ฉง เตี่ย ลิง ซื่อ อี้ นำ เซี่ย
“รูปแบบคำซ้ำสุภาษิตจีนมีอะไรบ้าง”

